

Nr 659

Av herr **Romanus m. fl.**, angående statsbidragen till barnstugor.

(Lika lydande med motion nr 519 i Första kammaren)

Enligt den uppskattning som gjorts av en arbetsgrupp inom utbildningsdepartementet (Utbildningsdepartementet, stencil 1968:1) är det ungefär 5 000 barn till studerande vid de eftergymnasiala utbildningsanstalterna vid de större kårorterna som inte kan beredas plats i samhällets barntillsyn. Enligt de uppskattningar som gjorts av Sveriges förenade studentkårer i remissyttrande över arbetsgruppens PM är antalet sannolikt mer än tre gånger så stort.

Oavsett vilken beräkning som är riktig — det verkliga antalet ligger troligen någonstans mellan de ovan angivna — representerar bristen på daghemsplatser eller likvärdig tillsyn för de studerandes barn ett allvarligt problem. Följderna när de studerandes barn inte kan beredas tillsyn är väl kända. En av föräldrarna tvingas troligen avbryta studierna. Med nuvarande värderingar är det i regel hustrun. Men familjen kan inte leva på enbart mannens studiemedel. Alltså måste han börja förvärvsarbete. Studierna försenas, kanske så att även hans studiemedel bortfaller. I sämsta fall måste han helt avbryta studierna.

Bristen på barntillsyn innebär alltså att rätten till utbildning inte kan förverkligas för gifta kvinnliga studenter med barn. Utbildningsdepartementets arbetsgrupp föreslog att särskilda samrådsorgan borde inrättas för kontakt mellan de studerandes organisationer och berörda kommuner. Däremot avvisade man tanken på särskilda statliga bidrag till driftkostnaderna för studentbarnens daghemsplatser. Man ansåg att dessa borde bestridas av kommunerna i samma utsträckning som sker beträffande kostnaderna för övriga barn.

Sådana statsbidrag har dock föreslagits från skilda håll. Bl. a. hävdar Storstockholms planeringsnämnd och Solna stad i anslutning till den aktuella diskussionen kring daghemmet i studentbostadsområdet Kungshamra, Solna, att staten bör stå för den kommunala delen av driftkostnaderna för de platser som disponeras av barn till studerande vid de högre utbildningsanstalterna. Sveriges förenade studentkårer framför i sitt remissyttrande över arbetsgruppens PM tanken på ett högre bidrag till sådana kommuner som på grund av befolkningens ålderssammansättning har särskilt stort behov av barntillsyn.

I årets statsverksproposition tas inte ställning till dessa förslag. Där hänvisas endast till att en översyn av bidragssystemet för driften av barnstugor har påbörjats inom socialdepartementet.

Otvivelaktigt är det så att kommuner, som har ett stort inslag av studerande med barn, härigenom får onormalt höga kostnader för barntillsynen. De studerande har koncentrerats till kommunen på grund av statliga åtgärder, de har ofta inte betalat och kommer inte att betala skatt i kommunen i fråga. På grund av studierna betalar de ytterst låga föräldraavgifter. Det är fullt förståeligt att kommunerna, som skett, hävdar att kostnaderna för barntillsynen under studietiden bör betraktas som studiesociala och betalas av staten.

Det förefaller vara en märklig politik från statens sida att på andra sätt garantera ekonomisk trygghet under studierna, ge bidrag till studentbostäder med flera åtgärder för att ge alla rätt till utbildning, men att när denna rätt inte kan förverkligas på grund av bristen på barntillsyn vägra att vidta särskilda statliga åtgärder. En sådan inställning bidrar också till att konservera bristen på jämlikhet mellan män och kvinnor samtidigt som den leder till dåligt utnyttjande av de stora ekonomiska investeringar som gjorts i utbildningsväsendet och de personella resurser som ungdomens studievilja utgör.

Det gäller här inte att ge de studerande särskilda förmåner eller förturer. Frågan är om det finns anledning till särskilda statliga åtgärder i de fall där kommunerna är särskilt hårt belastade. Det kan givetvis finnas andra anledningar än att kommunen har många studerande boende inom sitt område. Den starka inflyttningen i storstädernas förorter består till stor del just av barnfamiljer i behov av daghemsplatser. Problemet förvärras av att skatteinkomsterna från de inflyttade tillfaller inflyttningskommunen först efter två-tre års fördröjning. Även i detta fall vore ett särskilt statligt bidrag till driftkostnaderna motiverat.

Vi föreslår,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att förslag snarast framlägges till sådan ändring av reglerna för bidrag till driften av barnstugor att ökat stöd ges åt kommuner som genom stor andel studerande, stark inflyttning av unga familjer eller liknande orsaker har i förhållande till sitt skatteunderlag särskilt stort behov av barntillsynsplatser.

Stockholm den 28 januari 1969

Gabriel Romanus (fp) Cecilia Nettelbrandt (fp) Ingemar Mundebo (fp)

K.-E. Strömberg (fp)

Per Ahlmark (fp)
